

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 42. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848951216/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

Det, som i første Række naturligvis er udsat for at lide Skade, er Sproget. Det moderne Fremskridt maa nødvendigvis stille sine Krav. Sproget er en social Foreteelse, som ikke uden Vanskelighed kan overleve Overgangen fra Middelalder til moderne Tid. Det Tungemaal, som gennem 1000 Aar er udviklet paa Bondesamfundets Grund, kan ikke saa let pludselig gaa over til at fungere som Meddelelsesmiddel i en moderne By. Man behøver blot at tænke paa alle de Begreber, som man i gamle Dage ikke kendte, og som det islandske Sprog følgelig mangler oprindelige Betegnelser for. Den naturlige Følge af dette Forhold maa nødvendigvis blive en Invasion af Fremmedord. Hertil kommer alle de andre Udtryk og Betegnelser, som paa Grund af det forøgede Samkvem med fremmede Nationer trænger paa, og som ofte skubber det oprindelige Sprog til Side. Der har saaledes allerede i Reykjavik vist sig Begyndelse til en specifik Byslang.

Island er hermed naaet til den samme sproglige Krise, som i sin Tid ramte Danmark, da Nedertysken begyndte at vandre ind. Men ganske vist staar det islandske Sprog paa langt stærkere Fødder nu til Dags, end det danske Sprog gjorde den Gang. Her maa man regne med Islændingenes ganske særlige Opfattelse: Der er intet, man sætter højere end netop Sprogets uforandrede Renhed og Klarhed. Paa dette Punkt har Island den største Lighed med *Frankrig*: i begge Lande dyrkes i samme Maal det klassiske, begge Folk er lige konservative, naar det gælder Forandringer i Sproget.

Det er derfor af afgørende Betydning, at der paa Island findes en stærk og bevidst Vilje til ikke at give Afkald paa en Tøddel af det gamle. I et Land, hvor man har sat en Ære i ikke at have Dialekter eller vulgært Sprog, har Fremmedord, endsige Slang, ingen Chance.

Der føres i Virkeligheden en organiseret Kamp mod Fremmedordene. Fremgangsmaaden er yderst interessant og enestaaende. Jeg vil forsøge at illustrere den med et Eksempel. En Dag, da jeg skulde afsende et Telegram, bad jeg en Chauffør om at køre mig